

Vlaams
Parlement

stuk **1260** (2010-2011) – Nr. 3
ingediend op 9 december 2011 (2011-2012)

Voorstel van resolutie

van de dames Cindy Franssen, Güler Turan,
Lies Jans, Katrien Schryvers, Else De Wachter en Helga Stevens
en de heer Tom Dehaene

betreffende de bestrijding van armoede bij kinderen

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door mevrouw Mia De Vits

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Tom Dehaene.

Vaste leden:

de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
mevrouw Else De Wachter;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de dames Gerda Van Steenberge, Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
mevrouw Mia De Vits, de heer Bart Van Malderen;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

- 1260** (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Amendement

INHOUD

1. Toelichting door mevrouw Cindy Franssen	4
2. Bespreking	4
3. Stemmingen	8

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid besprak het voorstel van resolutie betreffende de bestrijding van armoede bij kinderen tijdens haar vergadering van dinsdag 6 december 2011. Het amendement op dit voorstel van decreet is gedrukt als *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 1260/2.

1. Toelichting door mevrouw Cindy Franssen

Mevrouw *Cindy Franssen* zegt dat dit voorstel van resolutie uitgaat van enkele premissen. Armoede is ten eerste een onrecht. Armoede wordt voorts als een structureel en maatschappelijk probleem beschouwd. Aan armoede heeft het individu geen schuld. De indieners hebben zich gebaseerd op de definitie van professor Jan Vranken die armoede als een multidimensionaal probleem omschrijft. Het Vlaamse regeerakkoord bepaalt dat iedereen verantwoordelijk is voor de strijd tegen armoede.

In Vlaanderen en Europa groeit één op vijf kinderen op in armoede. Een cijfer dat nog stijgt. Daarom schuift de Vlaamse Regering de strijd tegen kinderarmoede als prioriteit naar voren. Ook voor Welzijnzorg is de strijd tegen kinderarmoede een prioriteit. Onderzoek toont aan dat de vicieuze cirkel van de generatiearmoede tijdens de eerste levensjaren doorbroken moet worden. Armoede tijdens de eerste levensjaren heeft een grotere impact op de sociale mobiliteit als volwassene dan armoede tijdens de adolescentie. Kinderen van werkloze ouders, uit kroostrijke gezinnen of uit eenoudergezinnen lopen een groter risico om in armoede terecht te komen. Armoede bij kinderen staat immers niet los van de gezinssituatie, wat de aandacht voor werk verklaart. Met dit voorstel van resolutie wil mevrouw *Cindy Franssen* de daadkracht van de Vlaamse Regering nog aanscherpen. Het voorstel van resolutie focust op (het herstel van) de grondrechten. Het voorstel van resolutie is voorts gebaseerd op de vragen van Decenniumdoelen, op het advies van het Kinderrechtencommissariaat over armoede en sociale uitsluiting – visie en voorstellen vanuit een kinderrechtenperspectief (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 580/1) en op het Kinderrechtenverdrag.

Afsluitend benadrukt de spreekster dat aan het einde van de regeerperiode tussentijdse resultaten beschikbaar moeten zijn van het Pact 2020. Een aparte focus op kinderarmoede biedt de kans om de balans tussen een direct en een indirect armoedebeleid in evenwicht te brengen.

2. Bespreking

Mevrouw *Güler Turan* noemt kinderarmoede een dossier waarover vlot een gezamenlijk standpunt kan worden ingenomen. Dat deze maatschappij er niet in slaagt kinderarmoede te vermijden, stelt de spreekster diep teleur. Met dit voorstel van resolutie willen de indieners het beleid van minister Lieten ondersteunen. Dit voorstel van resolutie is voor haar een bijkomende steun om de andere leden van de Vlaamse Regering te overtuigen alle zeilen bij te zetten.

Kinderen hebben geen schuld aan de armoede waarin ze leven. Ze dragen de gevolgen van beslissingen genomen door hun ouders, en van de situatie waarin hun ouders – soms onrechtmatig – verzeild zijn geraakt. Dit voorstel van resolutie wil niemand bestraffen of stigmatiseren. Dit voorstel van resolutie vraagt de Vlaamse Regering meer aandacht te schenken aan de grondrechten in het belang van de toekomst van kinderen in armoede. De aanbevelingen sluiten nauw aan bij het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 637/1), en de actieplannen die voortvloeien uit Vlaanderen in Actie en het Pact 2020.

Afsluitend roept het lid alle fracties op dit voorstel van resolutie goed te keuren.

Mevrouw *Lies Jans* benadrukt het belang van dit voorstel van resolutie en hoopt dat het unaniem wordt goedgekeurd. Een maatschappij die erin slaagt kinderarmoede weg te wer-

ken, zal er op termijn in slagen armoede in alle leeftijdscategorieën weg te werken. Dit voorstel duidt zowel de individuele als de collectieve verantwoordelijkheid van iedereen die bij het beleid betrokken is.

De aandacht voor de individuele verantwoordelijkheid mag evenwel niet stigmatiseren. Het evenwicht tussen individuele en collectieve verantwoordelijkheid is belangrijk. Werk, dat zowel een maatschappelijke als een individuele verantwoordelijkheid is, wordt naar voren geschoven als belangrijke katalysator om armoede te vermijden. Dit voorstel van resolutie staat niet los van het beleid van minister Lieten. Het moet samen met het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding tot resultaten leiden in de strijd tegen kinderarmoede. Beide moeten omgezet worden in beleidsdaden die de kinderarmoede doen dalen.

Mevrouw *Marijke Dillen* steunt dit voorstel van resolutie. Bijna wekelijks worden nieuwe cijfers bekendgemaakt die op de ernst van het probleem wijzen. De evolutie van die cijfers gedurende de voorbije vijf jaar slaat iedereen met verstomming.

De aanbevelingen zijn volkomen terecht. De Vlaamse Regering krijgt een uitvoerige opdracht. De spreekster is het eens met mevrouw Franssen dat het Pact 2020 al tegen het einde van deze regeerperiode tot resultaten moet leiden. De heersende economische en financiële crisis stemt haar evenwel weinig hoopvol.

De spreekster is van oordeel dat mevrouw Jans de redenering omdraait als ze ervan uitgaat dat de strijd tegen de kinderarmoede het begin is van de strijd tegen armoede. Kinderen leven immers in armoede omdat hun ouders of opvoedingsverantwoordelijken in een financieel precaire situatie verkeren. Dat betekent evenwel niet dat kinderarmoede geen specifieke aandacht verdient.

Mevrouw *Marijke Dillen* twijfelt aan de haalbaarheid van de doelstellingen die dit voorstel van resolutie wil bereiken. De heersende crisis zal het probleem alleen maar erger maken.

Mevrouw *Cindy Franssen* antwoordt dat niet alle aanbevelingen een budgettaire impact hebben. Soms kunnen problemen vermeden worden door kort op de bal te spelen. Minister Lieten roept de leden van de Vlaamse Regering al sedert het begin van de regeerperiode op middelen vrij te maken en doelstellingen voorop te stellen om armoede aan te pakken binnen hun bevoegdheden. Een voorbeeld daarvan is de vrijetijdskaart van minister Schauvliege. Het voorstel van resolutie roept de Vlaamse Regering op om los van het beschikbare budget kordaat keuzes te maken in de strijd tegen kinderarmoede.

Mevrouw *Marijke Dillen* is het daar volkomen mee eens. Armoede en kinderarmoede is langer dan deze regeerperiode een aandachtspunt. Een aantal doelstellingen werd ook tijdens de vorige regeerperiode vooropgesteld. Ze roept de leden van de meerderheid op de bevoegde ministers niet aflatend achter de veren te zitten. Niet elke minister heeft immers binnen zijn bevoegdheid evenveel oog voor armoede.

Mevrouw *Lies Jans* ziet een duidelijk verband tussen kinderarmoede en de vicieuze cirkel van de generatiearmoede. Armoede vermijden bij heel jonge kinderen doet het risico op armoede op latere leeftijd dalen.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* benadrukt het belang van het onderwerp waarover dit voorstel van resolutie handelt. Het is de spreekster evenwel niet duidelijk hoe dit voorstel van resolutie zich verhoudt tot het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en het voortgangsrapport (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1110/1*). Daarnaast is het voorstel van resolutie te omvangrijk. Er worden 41 aanbevelingen naar voren geschoven. Wat ontbreekt is een beperkt aantal essentiële en meetbare aandachtspunten. In zijn advies bij het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding pleit de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Wel-

zijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid voor een beperkt aantal doelgerichte maatregelen. Een beperkt aantal maatregelen zal meer opleveren dan een waslijst van maatregelen die meetbaar noch realiseerbaar zijn. De voorbije jaren is de armoede, ondanks de opmaak van talrijke plannen, niet afgenomen.

Omdat het voorstel van resolutie nogal wat bladvulling bevat, stelt ze voor het aantal aanbevelingen drastisch te reduceren. Mevrouw Vera Van der Borgh t wijfelt aan de meerwaarde van dit voorstel van resolutie omdat de aanbevelingen zijn overgenomen uit het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Samen met de heer Gysbrechts dient ze daarom een amendement in.

Amendement nr. 1 strekt ertoe het laatste streepje te vervangen door wat volgt:

“– vraagt de Vlaamse Regering:

- 1° duidelijke en meetbare doelen te definiëren in de strijd tegen de armoede bij kinderen en een helder meetinstrument te ontwikkelen dat, uitgaande van een nulmeting, een objectieve en systematische toetsing van het armoedebelief mogelijk maakt en een eenduidig meetinstrument te ontwikkelen om op basis van objectieve parameters de effectiviteit van maatregelen inzake armoedebestrijding te evalueren;
- 2° de strijd tegen de ongekwalificeerde uitstroom uit het onderwijs voort te zetten om het aantal kinderen dat de school verlaat zonder diploma substantieel naar beneden te halen door een goede begeleiding en oriëntering van leerlingen;
- 3° ouders en kinderen te sensibiliseren tot een gezondere levensstijl door preventie-initiatieven te verbeteren zoals seksuele gezondheid, rookstop, gezonde voeding en beweging, bevordering van geestelijke gezondheidszorg enzovoort;
- 4° kwetsbare jongvolwassenen tijdig in contact te brengen met welzijnsvoorzieningen die hen kunnen begeleiden en zo de thuisloosheid van jongvolwassenen op drastische wijze terug te dringen;
- 5° binnen de groep van jonge werkzoekenden bijzondere aandacht te besteden aan kansarme jongeren en hen via een intensieve trajectbegeleiding naar werk toe te leiden;
- 6° voor die jongeren die te ver van de arbeidsmarkt verwijderd zijn, een beleid te voeren dat hen toeleidt naar zinvolle sociale activiteiten die een voorbereiding kunnen zijn op een latere beroepsopleiding en participatie in de sociale economie of de reguliere arbeidsmarkt;
- 7° de participatie van kansarme kinderen en jongeren aan culturele, sport-, jeugd- en vrijetijdsactiviteiten te bevorderen door bestaande drempels weg te werken.”.

De heer *Peter Gysbrechts* licht het amendement toe. Samen met mevrouw Van der Borgh t vraagt hij naast duidelijk geformuleerde doelstellingen en een meetinstrument ook een eenduidig meetinstrument om op basis van objectieve parameters de effectiviteit van de maatregelen te evalueren. Voor de spreker is het voortzetten van de strijd tegen de ongekwalificeerde uitstroom uit het onderwijs prioritair. In het gezondheidszorgbeleid vindt hij het essentieel dat ouders en kinderen worden gesensibiliseerd tot een gezondere levensstijl. De thuisloosheid van jongvolwassenen is een ander belangrijk probleem. Hij vraagt in zijn amendement dat kwetsbare jongvolwassenen tijdig in contact worden gebracht met welzijnsvoorzieningen. Binnen de groep van jonge werkzoekenden moet bijzondere aandacht worden besteed aan kansarme jongeren om hen via een intensieve trajectbegeleiding naar werk toe te leiden. Voor die jongeren die te ver van de arbeidsmarkt verwijderd zijn, moet een beleid worden gevoerd dat mensen toeleidt naar zinvolle sociale activiteiten die een voorbereiding kunnen zijn op een latere beroepsopleiding en participatie in de arbeidsmarkt. De participatie van kansarme kinderen en jongeren aan culturele, sport-, jeugd- en vrijetijdsactiviteiten moet worden bevorderd door drempels weg te werken.

Mevrouw *Güler Turan* zegt dat de zeven punten die mevrouw Van der Borgh en de heer Gysbrechts naar voren schuiven al zijn opgenomen in het voorstel van resolutie of in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Het Vlaams Parlement mag niet passief toekijken en moet de Vlaamse Regering over dit belangrijke onderwerp enkele aanbevelingen formuleren. De spreker vindt de vraag naar een meetinstrument overbodig omdat over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding een jaarlijks voortgangsrapport wordt gepubliceerd. Daarnaast is er een actieprogramma tegen kinderarmoede, dat extra aandacht schenkt aan meten. Omdat ongekwalificeerde uitstroom een belangrijk probleem is, schenkt het voorstel van resolutie heel wat aandacht aan onderwijs. De zeventiende aanbeveling vraagt de strijd tegen ongekwalificeerde uitstroom voort te zetten.

De spreker staat open voor amendementen. Het voorstel van resolutie schenkt op het eerste zicht geen aandacht aan thuisloosheid en de afstand tot de arbeidsmarkt. Deze punten zouden kunnen worden opgenomen, maar vallen in wezen buiten het bestek van het voorstel. Het voorstel van resolutie focust op kinderen die een verhoogd risico op armoede lopen, met andere woorden op jonge kinderen die nog niet alleen wonen. De essentie is dat het Vlaams Parlement niet bij de pakken blijft zitten en de coördinerende minister een bijkomend instrument geeft om de volledige Vlaamse Regering te overtuigen. Aangezien ze ervan overtuigd is dat Open Vld de strijd tegen kinderarmoede even belangrijk vindt als de indieners van het voorstel van resolutie, hoopt ze dat Open Vld het voorstellen zal goedkeuren.

Mevrouw *Cindy Franssen* zegt dat de Vlaamse Regering beslist heeft om uit het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 12 + 1 prioriteiten naar voren te schuiven. Omdat kinderarmoede uitermate complex is, geeft de spreker de voorkeur aan 41 in plaats van 7 aanbevelingen. Een omvattende lijst met aanbevelingen voor de strijd tegen kinderarmoede, moet ertoe bijdragen dat de vicieuze cirkel van de generatiearmoede wordt doorbroken. Een andere reden waarom is geopteerd voor een uitgebreide lijst aanbevelingen, ligt in de keuze voor de grondrechten als uitgangspunt. In het federale regeerakkoord wordt een samenwerkingsakkoord met de gemeenschappen aangekondigd over dak- en thuisloosheid. Ze pleit ervoor het voorstel van resolutie niet te amenderen.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* beaamt dat gezocht moet worden naar een gezamenlijk standpunt zodat de strijd tegen kinderarmoede met voldoende kracht op de agenda geplaatst kan worden. Omdat elke van de 41 aanbevelingen in het voorstel van resolutie eveneens terug te vinden is in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, geeft zij er de voorkeur aan werk te maken van zeven duidelijke thema's.

Mevrouw *Cindy Franssen* repliceert dat ze met haar voorstel van resolutie de daadkracht van de Vlaamse Regering wil aanscherpen. De verwijzingen naar het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding slaan voornamelijk op punten waarvoor volgens de indieners onvoldoende vooruitgang wordt geboekt. Het amendement is niet meer dan een samenvatting van het voorstel van resolutie. Het is de taak van het Vlaams Parlement om er bij de Vlaamse Regering op aan te dringen voorrang te geven aan een aantal doelstellingen uit het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

Mevrouw *Lies Jans* kan begrip opbrengen voor het standpunt van Open Vld, maar kinderarmoede is danig complex, waardoor het niet opgaat de strijd ertegen te beperken tot een zevental punten. Een goede aanpak van de kinderarmoede veronderstelt dat alle aspecten ervan worden aangepakt. Precies daarom bevat dit voorstel van resolutie voor elk grondrecht een aantal aandachtspunten. Die accenten verschillen van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Met zeven aandachtspunten werken, is dankzij de zichtbaarheid beter meetbaar maar zal niet tot het gewenste resultaat leiden. Ze hoopt dat Open Vld zich toch achter het voorstel van resolutie kan scharen.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t zegt dat het voorstel van resolutie aan kracht verliest door de uitgebreide lijst met aanbevelingen. Haar voorstel om het amendement goed te keuren als bondige en krachtige aanvulling op het uitgebreide voorstel van resolutie wordt niet gedeeld door de overige commissieleden.

De heer *Johan Verstreken* is getroffen door het open debat over kinderarmoede. Zowel de indieners van het amendement als de indieners van het voorstel van resolutie hebben hetzelfde doel voor ogen. De spreker herinnert aan zijn eigen jeugd jaren en benadrukt hoe belangrijk het is om als kind kansen te krijgen. De kansen die in het voorstel van resolutie staan, zijn een grote stap vooruit. Een voorstel van resolutie waar iedereen zich achter schaaft, geeft kinderen in armoede, die anders zelden gehoord worden, een duidelijke stem.

De heer *Peter Gysbrechts* zegt dat ook Open Vld wil dat vooruitgang geboekt wordt in de strijd tegen kinderarmoede.

Mevrouw *Katrien Schryvers* roept op deze discussie stop te zetten en over te gaan tot de stemming. Een discussie over de vraag of dit voorstel van resolutie concreet genoeg is, gaat voor haar voorbij aan de essentie.

3. Stemmingen

Amendement nr. 1 wordt met 2 stemmen tegen 9 niet aangenomen.

Het voorstel van resolutie wordt eenparig met 11 stemmen aangenomen.

Tom DEHAENE,
voorzitter

Mia DE VITS,
verslaggever